

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Thoroslunde-Ishøj Lokalhistoriske Forening

***Hvis man ikke kender fortiden,
forstår man ikke nutiden og
egner sig ikke til at forme fremtiden***
– sagde filosofen Simone Weil (1909-1943).

Jeg har længe undret mig over, at man fra den kommunale administrations side konstant vælger et grafisk udtryk som kun retter sig mod den del af kommunen, der ligger mellem Køge Bugt og Motorvejen. Det gjorde man i den tidligere og det gør man i den nye på kommunens hjemmeside.

Ishøj Kommune er så meget mere, og man skal forstå, at det vi i dag oplever som Ishøj med Vejleå Kirke, Ishøj Bycenter og Arken, ikke havde været der, hvis ikke Torslunde-Ishøj Kommune havde eksisteret langt tidligere.

Torslunde er fra gammel tid ophavet til Ishøj Kommune, det var her de spæde skridt til Torslunde-Ishøj Sognekommune blev lagt.

Præsten var en helt central person i administrationen af de første fattiglove og den første skolelov, og da Torslunde og Ishøj fra kirkernes opførelse i 1100-tallet altid har været et pastorat, og da kommunen stadig kun indeholder de to sogne, er det kun rimeligt at påstå, at Ishøj Kommunes vugge stod i Torslunde præstegård.

Når man i dag undlader historien i den grafiske præsentation, fraskriver man sig også, i overført betydning, forståelsen af

at kommunens allerstørste arbejdsplads, i århundrede, faktisk også lå i Torslunde – nej ikke vandværket, der var den første store industrivirksomhed, men Benzonsdal Gods.

Benzonsdal Gods og Københavns Universitet var tidligere de største jordbesiddere i kommunen. De gav brød til mange af Torslunde og Ishøjs borgere, direkte såvel som indirekte gennem herboende håndværkere.

Det moderne Ishøj står med sine gummistøvler dybt begravet i noget af Danmarks allerbedste dyrkningsjord og med erkendte bosætninger fra før vores tidsregning.

Ishøj kommune er ikke en opfindelse. Ishøj har et langt livsforløb, der rummer langt mere end et par bygninger ude i sivene.

KLOKKERNE

”De Klokker, De Klokker”

Skrevet i 1930 af V. D. Hansen

Saadan lød, efter hvad der er fortalt, en kendt bonde fra Torslunde, da han laa paa sofaen og fik sig en fortjent mid-dagslur og hørte Klokkerne ringe fra Torslunde Kirke.

Han havde svært ved at tro, og dog - han syntes, at

Kirkeklokkernes Toner var ham for mægtige.

De Klokker, de klokker! Saadan har det sikkert ogsaa ofte lydt i mange andre Menneskers Liv. De syntes, de havde svært ved at tro, og dog - Kirkeklokker-nes Toner var dem for mægtige. Det var ligesom der derigennem blev talt paa en særlig Maade til dem. Og det maatte være Gud, der talte.

Og naar Jul nu snart skal ringes ind, vil der uden Tvivl ogsaa her paa disse Steder være dem, i hvis Hjerter det vil lyde: de Klokker, de Klokker!

Og hvad er det saa, at Juleklokkerne vil? Ja, lad os først faa Svar paa dette Spørgsmaal: hvorfor nævner jeg netop Juleklokkerne?

Fordi Julen uden Tvivl er den Højtid, der taler mest til Menneskehjertet. Og

hvorfor? Fordi den nu en Gang finder mest Tilknytning i Menneskehjertets Dyb.

Derfor nævner jeg netop Juleklokkerne. Og det vil du, min Læ-

Foto: Peter Kay

ser, da ogsaa forstaa.

Du forstaaer nemlig godt, naar du vil være ærlig mod dig selv, at vi Mennesker ikke alene er skabt til at leve et Liv paa Jorden, som tilmed tit kan være kummerfuldt nok, men at der bag Stjernerne, vi ser paa Himlen, maa være en Evighed, som det ikke mindst maa være et Menneskes Maal at naa.

Og se, naar Juleklokkerne lver, er det da ogsaa herom, de vil minde dig.

Sig da blot: de Klokker, de Klokker!

Men vid ogsaa, at Kirkeklokkernes Toner kommer heller aldrig du uden om; de vil og de maa blive dig for mægtige. Det at være Menneske indeholder nemlig en Risiko, og det er netop den Risiko, de taler om til dig.

KLOKKERNE

Og har Kirkeklokkernes Toner faaet dig til at standse paa din Vej, og du derved er kommen til at tænke, da føler du ogsaa, hvad det er, Gud vil dig. Der er nemlig noget i dig, der skal forandres. Der er noget i dig, som skal blive helt nyt. Før kan du ikke blive virkelig glad, og før kan du ikke komme til at holde virkelig Jul.

Men den Forandring kan du ikke selv foretage. Du skal give din Vilje hen, det er sandt. Men selv mægter du her ellers intet at gøre.

Men netop dér, hvor vi Mennesker staar over for, hvad vi ikke selv evner, griber

Juleordet ind. »Eder er i Dag en Frelser født«, saadan lyder det. Og det er ham,

Frelseren, som alene kan gøre det. Han alene evner at gøre dit Hjerter helt nyt.

Og har du saa naaet hertil, da staar ikke Juleklokkernes Toner dig imod, naar du næste gang hører dem, og da siger du ikke længere paa samme Maade som før: de Klokker, de Klokker! Men da føler du tværtimod, at Julens Klokker netop minder dig om det, som er Himlens største Sejr paa Jord, og Menne-
skehjertets største Glæde. - Og da kan du holde Jul, virkelig Jul.

**Slægtsforskning
Bredekærgård
Gratis entré**

**2. november kl. 17:00-19:00
7. december kl. 17:00-19:00
4. januar kl. 17:00-19:00
1. februar kl. 17:00-19:00**

Slægtsforskning

DET SKER

10. november kl. 18:00
Ole Kok

Thorslunde-Ishøj Lokalhistoriske Forening er vært ved det traditionelle Mortens aften arrangement i selskabslokalerne hos Ole Kok.

Vi skal have en dejlig saftig velsmagende andesteg med rødkål og surt denne specielle aften.

Bagefter serveres dessert og kaffe. Der er lagt op til en dejlig aften med god mad i hyggeligt selskab.

Underholdningen er lagt i hænderne på top professionelle kunstnere.

MORTENS AFTEN
Baldersbækvej 2

Pris 200,00 kr.
pr. kuvert

Prisen inkluderer menu, kaffe og underholdning.

Ønskes "andet" mad, bedes det oplyst ved tilmelding.

Resterende billetter sælges på foreningens hjemmeside

www.ishoejlokalhistorisk.dk

- eller kontakt Preben Kok på mail:

preben@ishoejlokalhistorisk.dk

eller tlf. 40682681.

Mortens Aften

Jul på Bredekærgård

Tag familien med til en weekend med
julestemning på den gamle bondegård

Bredekærgård
Tranegilde Bygade 4
2635 Ishøj

Gratis
adgang

Den gamle bondegård vil være fyldt med spændende boder og børneaktiviteter. Du kan fx købe pyntegrønt, juledekorationer/kranse, pileflet, smykker og selvfølgelig nisser, engle og julekort. Køb interessante øl, gode pølser og lokal honning med hjem til julehyggen.

Sult og tørst kan klares med gløgg, æbleskiver, grillpølser, øl, vand, kaffe/ the og ris a la mande med mandelgave.

Imens voksne lader sig inspirere og friste i boderne, kan børnene hygge sig med børneaktiviteterne.

Lørdag d. 27. november og søndag d. 28. november 2021
begge dage kl. 10:00-15:00

JULETRÆS FEST

28. december kl. 15.00-17.30

Ishøj Skolehal - Ishøj Landsby

Mød julemanden og hele hans familie samt et stort nisseorkester. De vil underholde børn og voksne med alt, hvad der hører en gammeldags juletræsfest til

- nisser - julemusik - sanglege - fællessang - der mangler ikke noget!

GODTEPOSER og sodavand til børnene og kaffe og kringle til de voksne.

Billetterne koster 50 kr. for både børn og voksne kan købes

fra den 22. november til 21. december 2021 og sælges

Foreningens hjemmeside www.ishoejlokalhistorisk.dk

Ishøj Bibliotek, Store Torv 2

mandag-torsdag kl. 8.30-19.00, fredag 8.30-17.00 og lørdag kl. 10.00-15.00

Tina's Pølser, QUICKEN, Torslundevej 2 - Alle dage kl. 10.30-20.00

**Der kan ikke købes billetter
ved indgangen**

GULE ÆRTER Kulturium Musikteater

Thorslunde-Ishøj Lokalhistoriske Forening holder traditionerne ved lige, ved at inviterer dig til en helt igennem fantastisk aften med ...

Gule ærter & Topunderholdning i Kulturium Musikteater

Det er naturligvis Ole Kok, der står i køkkenet og bruger mange timer på at koge suppen og tilberede alt tilbehøret.

Aftenens underholdning er lagt i hænderne på Gæt engang

18. januar 2022 kl. 18.30
Ishøj Bycenter

Prisen for dette overdådige arrangement er beskedne 200 kr. pr. person for gule ærter, en snaps, en øl/vand og underholdning i topklasse.

Tilmelding sker fra den 1. december 2021 via foreningens hjemmeside www.ishoejlokalhistorisk.dk eller til Preben Kok preben@ishoejlokalhistorisk.dk eller på tlf. 40 68 26 81.

Der vil efter tilmeldingen blive fremsendt et bekræftelsesbrev med oplysning om bankkonto. Brevet sendes kun til dem, der tilmelder sig via mail eller telefon.

*Sidste frist for
tilmelding er den
11. januar 2022*

Erik Schnettler

fortæller om ...

et farverigt journalistliv

fra Svendborg
til Kongehuset

via

Svendborg Avis

Politiken

TV 2

Eleva2ren

Anekdoter på stribe

Søndag d. 6. feb. '22 kl. 14:00

Bredkærgård Tranegilde Bygade 4

Pris: 75 kr.

inklusive kaffe og stort kagebord

Vand og øl kan købes
Billetter kan købes på

www.ishoejlokalhistorisk.dk

Herregården Benzonsdal og ejere gennem århundreder

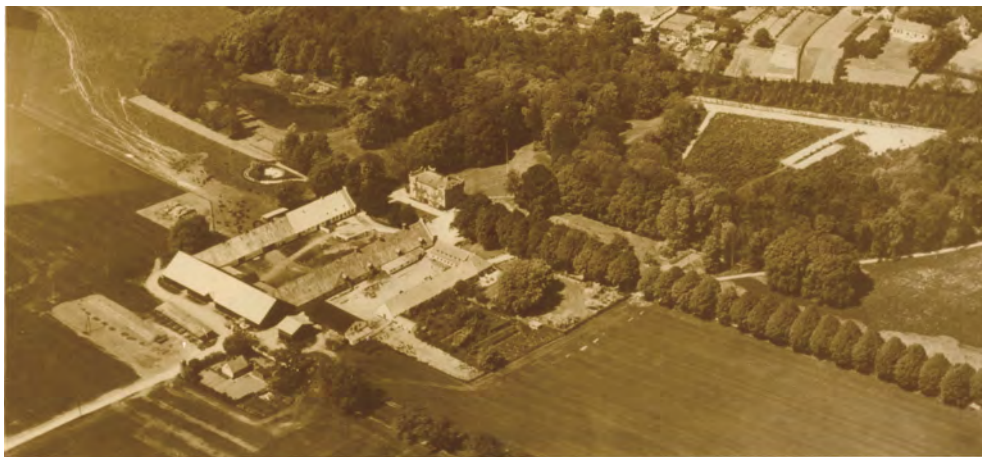
Denne artikel er skrevet af redaktør Jens A i begyndelsen af 1970'erne

Benzonsdal har gennem århundreder været særdeles dominerende som jordejere i hele Torslunde-Ishøj Kommune, hvor mange gårde i kommunen har været fæstegårde under det store gods. Fæstegårdene blev i særdeleshed samlet af en af landets dengang største godssamlere, herremanden Peder Benzon.

Geddesdal i Stærkende og Benzonsdal i Torslunde havde fælles oprindelse og historie.

Ejeren, konferensråd Peder Benzon til Geddesdal, benzonsejer og Agersvold fandt ud af, at en deling ville give lettere og mere formålstjenlig drift. Han oprettede derfor Benzonsdal og byggede en stor bindingsværks hovedbygning med tegltag, der stod til 1858 samt stråtekte avlsbygninger, der første gang blev fornyede i 1800.

Bøndergodset under Benzonsdal kom efterhånden til at udgøre 4.150 tønder land omfattende 50 fæstegårde, samt 101 husmandssteder, hvoraf de 81 havde 3 tønder land til hvert sted. Der var på godset tørveskær til gårdens brug, og der blev årligt strøget 40.000 sten på et lille teglværk under godset. Til godset hørte også den dengang så berømte og stærkt besøgte Køge Kro ved Strandvejen med jorder, hvoraf der ydedes - eller sonedes, som det hed i det gamle sprog - årligt 50 rigsdaler, 6 tønder byg og 4 tønder havre. Desuden hørte til godset de 4 vandmøller, der blev drevet af vandet fra Lille Vejleå, medens Valby Mølle i Høje Taastrup Kommune blev drevet fra Mølleåens vandløb gennem Teestrup og Valby. Videre fra Møllen fortsatte vandet ud i Store Vejleå.

BENZONSDAL

Bortfæstet

Torslunde Mølle var bortfæstet for 30 rigsdaler, nederste mølle med gård med 8 tønder hartkorn var bortforpagtet for 88 rigsdaler, 8 tønder byg og 2 tønder havre.

Pile Mølle var med 100 tønder land sat til 9 tønder hartkorn og bortforpagtet til 150 rigsdaler, 8 tønder byg og 2 tønder havre, medens Valby Mølle i Høje Taastrup sogn var bortforpagtet for 32 rigsdaler foruden „rejser" og tørveleverancer.

Ved Peder Benzons død i 1735 blev Benzonsdals gods ved auktion tilskødet broderen konferensråd Laurits Benzon til Geddesdal, Kornerup og Sæby. Godset omfattede da 625 tønder hartkorn.

Allerede 1740 blev det solgt til en tredje broder, Jacob Benzon.

Jacob Benzon var en meget indflydelsesrig mand. Han var stiftamtmand i Aarhus og senere vicestatholder i Norge, der dengang hørte til det danske rige. Det

var derfor også helt klart, at Benzonsdal hovedgård og gods ikke interesserede ham i særlig grad, og at han ikke havde tid til at ofre megen omhu på sine store besiddelser.

Det var nok også grunden til, at han kun beholdt Benzonsdal i fire år.

Afhændelse

Jacob Benzon afhændede godset til daværende kancelliråd, senere etatsråd Jens Andresen.

Jens Andresen solgte godset videre i 1757 til den københavnske vinhandler Frederik, der i 1765 fik Benzonsdals gods ophøjet til et stamhus. Men stamhuset blev igen ophævet i 1786. Kun to år senere blev godset tilskødet sønnen Jens Laurits Barfred, der i 1796 købte Gjeddesdal gods. I april 1800 solgte han Benzonsdal til Ausculant i rentekammeret Niels de Bang, der fra 1806 var ejer af Sparresholm. Medejer var Niels de Bangs svoger von Eggers.

Kildebrønde Kirke, der var annekskirke til Greve Kirke, hørte under Gjeddesdal og blev ved denne lejlighed lagt til Cenoinstal, matrikuleret til 30 tønder 5 hartkorn og i tiendeydelse 198 tønder hartkorn, samt Høje Taastrup Kirke med 75 tønder hartkorn og tiendeydelse af 500 tønder hartkorn var tidligere blevet erhvervet.

BENZONSDAL

Udskiftet

I året 1800 var alle godsets fæstegårde blevet udskiftet af fælles markdrift og udflyttede med stor bekostning for godset. Udskiftet var allerede begyndt i 1792.

Det kan i dag nok være af interesse at se, at jordebogsindtægten af godset dengang var 1990 rigsdaler 374 tønder byg, 75 tønder havre, 30 lam. 30 gæs, 86 høns 654 arbejdsdage af husmændene.

Jorden blev drevet i 11 marker, adskilte ved jorddiger med levende hegn, bl.a. af pil, der gav god indtægt. der høstede 450 læs græs og kløver, men læssene var nok mindre end senere.

Niels de Bang udløste efter kort tids forløb svogeren von Eggers og blev derved enejer af Benzonsdal gods.

Niels de Bang var en god godsherre, der omfattede sine fæstebønder og husmænd med stor kærlighed. Der var kommet en voldsom og udbredt dysenteri-epidemi blandt godsets bønder. Niels de Bang viste sig ved den lejlighed som sine bønders ven og velgører, idet han på enhver tænkelig måde hjalp de syge og fattige. Han skabte sig et smukt minde, og hans navn og gerning huskes endnu af de gamle slægter på egnen.

Niels de Bang var også en meget virksom og initiativrig mand, og efter at han havde afhændet Benzonsdal og erhvervet Sparresholm oprettede han et værk eller fabrik, til behandling af hør. Benzonsdal tilskødede han 1806 til vice-

borgmester, juristråd Peter Beck. Det var dog sønnen Frederik Mathias Barfred, der stod som køber og overtog gården. Han drev ejendommen til 1853, og solgte den med 140 tønder hartkorn til fæstegods og 30 tønder hartkorn arvefæstegods til greve Carl Christian Cornelius Lerche, og dermed kom Benzondal gods i den nuværende slægts besiddelse. Greve CCC Lerche nedrev den gamle hovedbygning og byggede en ny af grundmur og nye længer af egebindingsværk i 1856. I kraft af godsets størrelse og i henhold til den ikke særligt demokratiske lov af 1841 om sogneforstanderskabet blev

Greve CCC Lerche medlem af Torslunde-Ishøj sogneforstanderskab, og her gjorde han sig fordelagtigt bemærket ved sin store sociale forståelse for

gamle og fattiges kår og medvirkede til betydelige forbedringer for de svageste i de to sogne.

Han døde i 1881 og i 1890 blev Benzondals gods overtaget af hans søn, senere kammerherre, baron Carl Christian Lerche.

BENZONSDAL

Modernisering

I 1890 og de følgende år blev godset og dets drift stærkt moderniseret med vandværk, vind- og petroleumsmotorer, moderne installationer af forskellig art. Der blev tilkøbt en gård på 88 tønder land, og ved årsskiftet 1900 var Benzonsdal på 510 tønder land.

Ved hans død i 1918 blev godset overtaget af, senere hofjægermester, baron Carl Christian C Lerche. og senere hofjægermester, løjtnant af reserven ved gardehusarregimentet, baron Vincens Lerche. Sidstnævnte blev fra juni 1944 enejer af godset.

Morten Koch

I 1938 var gården blevet forøget med 80 tønder land ved køb af Hakkemosegård i Høje Taastrup Kommune, hvor i sin tid det store Hakkemose Teglværk lå, og hvor forfatteren Morten Koch i en årrække var direktør, og hvor han hentede motiverne til hans to berømte romaner „Det gamle Teglværk" og „Guldglasuren".

Der har været en række meget betydelige godsejere, der gennem årene har ejet

Benzonsdal, og de har gennem det sidste hundrede år taget del i egnens liv og befolkningens færden.

Der er særlig grund til at nævne baron Vincens Lerche, der ikke blot var en dygtig landmand men også spillede en betydelig rolle i det landbrugsfaglige arbejde indenfor Københavns Amts Landboforening. Han var medlem af bestyrelsen for A/S H. Jessen i Taastrup. og han var i en årrække formand for det mere end halvandet hundrede år gamle traditionsrige Taastrup og Omegns Fugleskydningsselskab. Dette blot for at nævne nogle enkelte af de områder hvorved baronen med held søgte at skabe kontakter til alle sider.

Egnens to store godser, Gjeddedsdal og Benzonsdal er nu på ejernes foranledning blevet fredet, og det har godsejer Steen Nymann og baron Christian Lerche været meget optaget af. De har derved sikret, at man også fremover kan have glæde af, at se veldrevne store herregårdsmarker midt imellem de omfattende byggerier er.: vejanlæg i egnens udviklingskommuner.

Foto: Ukendt

Jazz på Gårdspladsen

De sidste tre Jazz-Band i denne sæson, som gæstede Bredekærgård, var alle velkendt for de jazzglade tilhørerne.

Midt i juli spillede Paul Harrison Band - en nærmere omtale af dette band er unødvendigt - de spiller bare himmelsk.

Som rosinen i p...enden var det Basement Jazzband.

Fra hanerne flød som vanligt det kolde øl. I "det varme køkken" blev der langet mange jazz-pølser og burgers over disken.

Første august kunne man både se og høre det spralske The Spirit of New Orleans.

**EN GOD JAZZSÆSON
TRODS CORONA**

SET & SKET

SKOVTUREN

Den anden søndag i august drog tre busser med forventningsfulde medlemmer vestpå. Turen gik til Korsør sønden om Korsør Nor - en virkelig smuk tur. Vores mål var i første omgang Korsør Slot, Korsør Fæstning og ikke mindst Overfartsmuseet.

Alle husker naturligvis færgerne, men hvor mange kan huske indretningen.

Den sidste IC-færgе sejler i dag som hospitalsskib langs den afrikanske kyst.

2021

Fra fæstningsarealet og tårnspidsen var der en skøn udsigt til Storebæltsbroen og Flådestation Korsør.

Overfartsmuseet er samtidig et bymuseum for Korsør. Det fortalte om al den velstand, der var i byen i overfartstiden.

Men gæsterne havde sultet efter mad, så vi fortsatte til Storebælt Camping & Feriecenter,

hvor et overdådigt frokostbord ventede på at blive indtaget. Ejeren af Campingpladsen fortalte om hvordan man byggede den store bro. Efter kaffe skulle alle så ud under broen for ved selvsyn at fornemme højderne. Til sidst besøgte vi Isbådsmuseet, med en gammeldavs ISBÅD til maven.

Tekst: Peter Kay Foto: Carsten Cramer og Peter Kay

Høstfest

Årets Høstfest blev et kæmpe tilbøstykke. Mere end 3.000 mennesker lagde vej forbi Bredekær-gård.

Loppemarked, Salgsboder, Traktørstedet, Ishøj Harmonika Ensemble, Folkedans og "Landsbyen Fortæller" var alle med til at give de besøgende en uforglemmelig dag.

Solstrålehistorie.

En ungersvend havde tiltusket sig en teknobil for 25 kr. Da han var kommet hjem, havde han sat den på "nettet" og wupti, så var den solgt til den nette sum af 300 kr.

Landsbyens drivert

Ishøj Harmonika Ensemble
I "Landsbyen Fortæller" oplevede man 1800-tallets Tranegilde Landsby. Gennem 12 tableauer blev landbylivet fortalt af Maren i Kæret, Smeden, Degnemadammen, Soldaten, Brandfogeden, Posten, Præsten og alle de andre figurer i Tranegilde; et tilbøstykke!

Tekst: Peter Kay

Foto: Steen Skovhus & Sebastian Davidsen

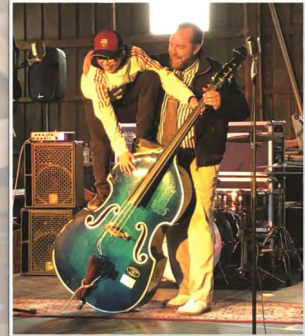
SET & SKET

Sidste musiksøndag på Bredekærgård i denne sæson

RockaBilly SHOW i Laden

Det kunne ikke være et mere fortryllende punktum på sæsonen, hvor The Ramblin Bandits spillede ROCK'N'-ROLL fra start til slut! De leverede et energisk hektisk sceneshow med 180 i timen.

Musikken var så rytmisk at mange ikke kunne sidde stille, men måtte på gulvet og røre benene.

Bandet bestod af tre raske

”drengene”. Andre Preuthun på guitar - Lasse Eriksen på bassist og med en yderst fremtrædende sangstemme, nærmest som et brøl fra en brunstig Bjørn i Maj - Michael Skandov på trommer; han var som et buldrende damplokomotiv, der kunne holde rytmen.

Det kulinariske stod vores eget Traktørstedet for. I dagens anledning blev der serveret de skønneste, saftigste og højeste amerikaner burgere.

Tekst: Peter Kay

Foto: Flemming Bodin & Peter Kay

Erindringer fra mine lærlingeaar af Valdemar Jørgensen

I April Maaned 1899 blev jeg, sammen med jævnaldrende Dreng og Piger, konfirmeret. Nogle Dage efter den højtidelige Handling mødte alle Konfirmanderne efter Indbydelse til Chokolade i præstegården. Ved Afskeden afleverede hver især en Konvolut, i hvilken var indlagt et Pengebeløb. Dettets Størrelse var forskelligt alt efter vore Forældres Skøn over, hvad der maatte anses for at være et passende Beløb.

Den 1. Maj samme Aar tiltraadte jeg efter eget Ønske en Plads som Lærling hos "Mekanikus". Han havde værksted i et gammelt, lavt og faldefærdigt Hus. Dette lod "Mekanikus" nedrive i Aaret 1900, hvorefter han lod bygge et nyt Værksted i Gaarden. Paa det nye Værksted eksperimenterede "Mekanikus" med Fremstillingen af Petroleumsmotorer.

"Mekanikus" opgav eksperimentet og afstod det gamle værksted til sin Værkfører Fritz, som kort efter Overtagelsen optog Smed Ole Olsen som sin Kompagnon. Virksomheden fik derefter Navnet: »C & O Maskinfabrik«. Kompagniskabet varede dog kun nogle faa Aar, idet Olsen fratraadte, og Fabrikken fik navnet: »F' Maskinfabrik«.

Fritz's ældste Søn, Carl og jeg blev derefter de første Lærlinge. I min lærekon-

trakt bestemtes Læretiden til fem Aar, og Lønnen fastsattes til 2 Kroner om Ugen det første Aar med et Tillæg hvert Aar paa 1 Krone indtil 6 Kroner det femte og sidste Læreaar.

Arbejdstiden var paa alle Hverdage hele Aaret fra Kl. 6 Morgen til 6 Aften med Spisepauser fra Kl. 8 til 8½, og fra Kl. 12 til 1½. Paa alle Søndage Aaret rundt mødte Lærlingene paa Værkstedet Kl. 7 for at foretage Oprydning og Rengøring. Ferie under nogen Form kendtes ikke.

De to Mestre deltog altid i det daglige Arbejde paa Værkstedet, hvor der foruden Lærlingene beskæftigedes to Svende. Forinden jeg blev udlært antoges yderligere tre Lærlinge: Hans, Aksel og Johan samt en forbundter. Svendenes Løn var 30 Øre i Timen.

Paa Fabrikken fremstilledes Gruttekværne, Maskiner til itubrydning af Foderkager og Harver, samt de dengang meget benyttede Cyklestativer og Gravstedsgitre. Endvidere foretoges Reparationer af alt under Faget henhørende, særligt af Landbrugsmaskiner, Lokomobiler og Tærskværker.

I Værkstedet var installeret en lille Dampmaskine som Drivkraft for de to Drejbænke og Boremaskinen.

LÆRLINGEÅR

Naar der ikke var Arbejde ved Drejebænkene til en hel Dag, blev der ikke fyret op under Dampkedlen, dertil var Kullene for dyre. For alligevel lejlighedsvis at kunne udføre Arbejde ved Rænken, var der paa Værkstedetsloftet anbragt et Spil i Lighed med det, som Brøndgravere anvender. Fra Spillets Tromle førte et Remtræk ned til Drejebænken, og naar to Lærlinge sattes til at betjene Spillets Haandsving, kunde der arbejdes ved Bænken. Værkstedets Belysning var aabne Gasblus anbragt ved hver Skruestik og Værktøjsmaskine.

Det var Lærlingene tilladt at »fuske«, hvilket betød uden for den faste Ar-

bejdstid at maatte benytte Værkstedet og dets Værktøj til at forarbejde forskellige Smaating til eget Brug.

Om Forholdet og Tonen paa Værkstedet mellem Mestre, Svende og Lærlinge er intet særligt at berette. Vi Lærlinge havde megen Respekt for Mestrene og Svendene og tillod os ingen Friheder overfor dem. Korporlig Straf blev aldrig anvendt. At vi Lærlinge indbyrdes kunde finde paa »Drengestreger«, er vel ikke mærkeligt. Som Eksempel kan anføres: Naar en ny Lærling begyndte paa Værkstedet, skulde han »døbes«, have »Buksevand«.

Gaardsplads og Værkstedbygning

Længst til venstre ses Værkfører Fritz Christiansen, den senere Maskinfabrikant

LÆRLINGEÅR

Ceremonien foregik paa den Maade, at et Par af de ældre Lærlinge løftede den Paagældende op med Benene i Vejret og derefter hældte en Flaske koldt Vand langsomt ned gennem begge hans Bukseben. (En Slags Liniedaab, ubehagelig, men uskadelig.)

Lærlingenes teoretiske Undervisning foregik paa Teknisk Skole. Undervisningstiden var for de yngste Lærlinge fra Kl. 6 til 8 aften og for de ældre fra Kl. 8 til 10. Maskinlærlinge undervistes i Geometri, Maskintegning og Dansk. En dygtig og flittig Elev kunde ved Skoleaarets Slutning blive belønnet med en Præmie. Endskønt Præmierne var forud fastsatte Pengebeløb, kunde en Præmietager, der havde et særligt brændende Ønske om at komme i Besiddelse af en for ham værdifuld Ting, hvis Anskaffelse vilde overstige Præmiebeløbet, faa sit Ønske opfyldt. Dog selvfølgelig inden for rimelige Grænser.

Min Fritid tilbragte jeg hovedsagelig i en Kreds af jævnaldrende af begge Køn, der havde tilmeldt sig Afholdslogen, og her fik jeg sammen med dem Afløb for den Trang til Foretagsomhed, som bor i de fleste unge Mennesker. Vi arrangerede Dilettantkomedier og Tombolaer og dyrkede forskellig Art Idræt - Brydning, Vægtløftning, Løbe- og Gangøvelser. Ogsaa de gamle Folkedanse havde vi paa vort Program og udførte dem iført de smukke farverige Dragter. Jeg blev aktivt Medlem af et mandligt Sangkor og hav-

de megen Glæde i de Timer, hvor Sangen blev indøvet, og senere, naar Koret sang for Tilhørere.

Imidlertid blev det Foraar 1904, og mine fem Lærlingaar var ved at udløbe. Forinden skulde jeg gøre Svendestykke, og jeg bestemte mig for, at det skulde være et Stykke Værktøj (en stor Rørtang). Paa en fastsat Dag mødte Smedelaugets Oldermann i Værkstedets Smedie medbringende Laugsstemplet og for at overvaae, at jeg selv udførte Smedearbejdet. Da dette var færdigt, blev Laugsstemplet slaaet dybt i det glødende Staal. Det var derefter udelukket, at jeg kunde faa godkendt et nyt Stykke, saafremt det stemplede skulde gaa i »Brokkassen« for mig. Jeg fik derefter to Uger til at foretage den videre Forarbejdning, og da mit Svendestykke var færdigt og smukt blankpudset, blev det indleveret til Skuemestrenes Bedømmelse. Nogle Dage derefter blev jeg tilsagt til at give Møde hos Laugsstyrelsen, hvor Oldermannen, Smedemester C. Nielsen meddelte mig, at mit Svendestykke var antaget og godkendt, og jeg fik højtideligt overrakt mit Lærebrev underskrevet af - foruden ovennævnte Oldermann - de to Bisidderer: Smedemestrene. N. P. Jensen og C. Andersen.

Med mit Lærebrev, forsynet med Roskilde Smedelaugs store røde Laksegl i Lommen, forlod jeg Mødet glad og lykkelig. Jeg var nu Svend i mit Fag. Et Afsnit af min Tilværelse var til Ende.

DET SKER NÆSTE ÅR

Lige nu er bestyrelsen i fuld gang med at lægge programmet for det kommende år. Udover GULE ÆRTER og journalisten ERIK SCHNETTLER, som nævnt foran i bladet, er vi så heldige at få besøg af et meget kendt og fodboldelskende bysbarn

Frits Ahlstrøm

Gennem anekdoter fra fodboldens verden vil han også fortælle om ...

- > sin barndom i SB 50 og Ishøj
- > sit liv som journalist på Politiken

- > sin karriere som medie-chef i UEFA
- > sine personlige møder med Pelé

Sir Alex Ferguson

Placido Domingo

og andre store personligheder

Det sker søndag den 6. marts kl. 14.00 på Bredekærgård.

Bredekærgård åbner i april og jazz'en er også tegnebrættet. Der forhandles endnu om hvilke orkestre, vi skal præsentere vore "kræse" medlemmer for.

Den anden søndag i august har vi traditionen tro SKOVTUR. Den er næsten færdigkomponeret, og hvis det går "som præsten prædiker", kommer vi blandt andet til både at køre i bus, se på krudt, sejle med færge, spise akkompagneret af den skønneste udsigt til en kulturpark.

Vi forsøger med alle stående midler at videreføre traditionen med Høstfest, RockaBilly, Mortens aften og ikke mindst vores Juletræsfest.

Herudover arbejder vi på at få nogle spændende foredragsholdere til Bredekærgård i både foråret og efteråret.

Skulle der sidde et medlem og have en god idé eller brænder inde med sin egen historie, som vi andre gerne må høre, bedes du ringe til formanden Steen Skovhus på 30 56 43 64.

Ny mail-adresse ?

Mange medlemmer i Thorslunde-Ishøj Lokalhistoriske Forening har fået ny email-adresse. Det har betydet, at der stadig er mange, som ikke får nyhedsbreve med nye tiltag og arrangementer.

Vi skal i den anledning bede dig om - dersom du har fået ny mail-adresse - at sende den nye adresse til foreningens kasserer på

kasserer@ishoelokalhistorisk.dk

hurtigst muligt

Det nye Ishøj Idræts- og Fritidscenter

Udviklingen fra 1970 til 2004

Vejlebrohallen blev opført i 1970.

Til hallen var der en hal og to omklædnings rum og cafeteria.

Vejlebrohallen blev taget i brug den 28. februar 1971. Hallen blev dengang brugt til håndbold, fodbold, badminton og gymnastik samt kommunens populære introduktionsfester for nye borgere.

1974 blev der anlagt 5 fodboldbaner.

1976 blev der anlagt 4 tennisbaner. Senere blev der anlagt yderligere to tennisbaner.

1978 blev hal II bygget som et led i bygningen af Vejlebroskolen.

1979 blev tilbygning til hal I påbegyndt, den indeholder otte omklædningsrum, to dommerrum, på første sal fem klublokaler og tre mødelokaler.

1980 blev der anlagt ti fodboldbaner på den anden side af Ishøj Strandvej.

Vejlebrohallen omdøbt til Ishøj Idrætscenter - det skete i forbindelse med at der nu var kommet mange flere faciliteter til end kun lige en hal.

Der blev også bygget en forbindelsesgang mellem hal I og hal II.

Der er også etableret en grusbane og stadion med 400 meter løbebane, cricketbane og petanguebaner.

I 2003 begyndte man den nye tilbygning, den indeholder en badmintonhal, kampsportslokale, en bevægelse hal, otte nye omklædningsrum, tre kursuslokaler, Medie0asen og en ny cafe med køkken.

Ny hovedindgang med information blev bygget. Der er i 2004 bygget i alt 3600 m² til det gamle center. Hele anlægget er nu på ca. 10 000 m².

Den 9. juli 2004 var der inviteret til åbent hus for kommunens borgere i det nye Idræts & Fritidscenter.

Denne dag blev Ishøj Idrætscenter omdøbt til Ishøj Idræts & Fritidscenter.

*Poul Nielsen
Første mangedårige balinspektør*

BESTYRELSEN

Formand	Steen Skovhus	3056 4364
Næstformand	Torben Eg	3139 0846
Kasserer	Birgit Hansen	2851 3139
Sekretær	Preben Kok	4068 2681
Webmaster	Lars Andersen	2372 2145
Bestyrelsesmedlem	Carsten Lauridsen	2858 2600
Bestyrelsesmedlem	Arne Sørensen	4092 8438
Bestyrelsesmedlem	Kristian Pedersen	2250 2504
Bestyrelsesmedlem & redaktør	Peter Kay	4030 3538
Suppleant	Jørgen Arnull	4363 2216
Suppleant	Anders Hvid Jensen	2945 0812
Suppleant	Lise Heeno	4018 1844

LOKALHISTORISK ARKIV

Arkivet er åbent hver tirsdag fra kl. 14.00 til kl. 19.00.
Ferielukket i juli og mellem jul og nytår

Arkivet kan også kontaktes på telefon 43 54 64 75.
Spørg efter Troels Øhlenschläger eller Lars Hansen.

E-mail: lars.hansen@kroppedal.dk

Hjemmeside: ishoejlokalhistorisk.dk

Sæt dit præg på bladet!
Skriv eller ring
til redaktøren
med gode ideer og tips.

Næste nr.:
FEBRUAR 2022
Deadline 3. jan. '22

Ansvarshavende: Steen Skovhus

Redaktør: Peter Kay

Oplag: 1.100 stk.

Tryk:

 LaserTryk.dk

P. O. Pedersensvej 26
8200 Aarhus N

SSN 0902-6592

Kontingent 2021: 75 kr. for enlige
100 kr. for husstand

MEDLEMSKORT 2021

THORSLUNDE-ISHØJ
LOKALHISTORISKE FORENING
TRANEGILDE BYGADE 4 * 2635 ISHØJ

ARRANGEMENTER 2021/2022

10. november 18:00	Baldersbækvej 2	Mortens aften
27. november 10:00-15:00	Bredkærgård	Julestue
28. november 10:00-15:00	Bredkærgård	Julestue
7. december 17:00-19:00	Bredkærgård	Slægtsforskning
28. december 15:00-17:30	Ishøj Skolehal	Juletræsfest
4. januar '22 17:00-19:00	Bredkærgård	Slægtsforskning
18. januar '22 18.30	Ishøj Centersal	Gule ærter
1. februar '22 17:00-19:00	Bredkærgård	Slægtsforskning
6. februar '22 14:00	Bredkærgård	Erik Schnettler
1. marts '22 17:00-19:00	Bredkærgård	Slægtsforskning
6. marts '22 14:00	Bredkærgård	Frits Ahlstrøm
8. marts '22 kl. 19:00	Bredkærgård	Generalforsamling
5. april '22 17:00-19:00	Bredkærgård	Slægtsforskning

HUSK

jævnligt at kigge på vor hjemmeside
www.ishoejlokalhistorisk.dk
og se de sidste nye opdateringer med bl.a.
arrangementer og foredrag.